

7. Gece

Sanırım aklımdan hiç silinmeyen bazı resimler vardı baba.

Karlı Balkanlar. Onun ormanları, yürüyüşlerin. O yürüyüşlerde küçük çakınla kabuğunu soyup yediğin yabani meyveler (o çakıyı yıllar önce bana verdin). Orda, yıldızlar altında gecelemler. Kızlı-oğlanlı söylenen şarkılar. Tuna'nın seni büyüleyişi... Geride ablalarının, bana anlattıklarından Nuri Bilge Ceylan'ın kır evlerini düşleten yemyeşil evlerinde bıraktığın yazlar, alçakgönüllü hayat.

Bir arkadaşım, "Ağaçlar toprağın üstünde birbirinden ayrı durur ama toprağın altında sarmaş dolaşırlar," diye yazmıştı. "Kökleri birbirine değer, birbirinin üstünden veya altından geçer. Bu şekilde her ağaç ormandaki bir başka ağaca dokunur."

Senin masumiyetinin kökleri de bence bir ormanın içinde. Milyonlarca iyi insanın köklerine dokunuyor.

Sonra, efendiliğinle, çevrende, hep birinci sınıf bir öğrenci olduğun okullarda, inci gibi yazınla yazıcı olarak bulunduğun yabancı bir orduda, hem bizim için, hem ülkeneye hizmet için çalıştığın Demiryolları'nda gördüğün takdir, sevgi, saygı.

Seni bu 'mal-mülk, afra-tafra, güç kavgası dünyası'nın değil, ormanların büyük sessizliğinde geceleri ışıltılarını izlediğin sonsuz 'kâinatın' fark edilir bir zerreciği yapan bu saydıklarımı.

Doğada dürüstlük, ahlâk, adalet, eşitlik yoktur, bunu sen de biliyordun. Çünkü sen de bunların yaşantını güçleştiren epey örneğini yaşadın, öyle kolay geçmedi hayatın, hayatımız. Yeri geldi büyük zorluklar, acılar çektin. Hak etmediğin kerameti kendinden menkul farklılıklara tahammül ettin. Bir bölümünü ben de yaşadım o acılarının, içimde hissettim. Elde edilmesi en zor şey adalettir baba.

Senin için yazdığım ilk yazıda bana yer yer bir büyük şair eşlik etti. Bu kez has bir arkadaşımı, onun henüz yayımlanmamış bir romanını aldım yanıma. Bunu başkalarıyla sürdürmeye de çalışacağım.

Arkadaşım o romanda diyor ki, "Cemil bütün bunları biliyordu ama doğrunun tarafında olmak zorundaydı. Çünkü doğrunun egemen olmadığı, hiç olmazsa doğrunun egemen olması için uğraşılmayan bir dünya yaşanmaya değmezdi."

Sokrat da, “Sorgulanmamış hayat yaşanmaya değmez,” demişti. Mesela, gene Cemil’in akıl erdiremeyip sorduğu gibi, “İnsan nasıl rüşvet isterdi? Nasıl uyuyabilirdi sonra?”

Bunu sen de hiçbir zaman bilemedin.

Canım babacığım öyle şeyler olabiliyor, çünkü ‘İnsan’, aslında tek tür değil.

Kaplanla aslanın, panterle pumanın, kartalla kırlangıcın benzer ama ayrı olmaları gibi... Hepimiz insanız, ama türlerimiz ayrı. Bu farklılık insanın kendinden olmayan hemcinsine karşı hunhar olmasını kolaylaştırıyor.

Metin Münir romanında, “Ülkedeki en köklü, en iyi örgütlenmiş, en kolay para getiren kurum, rüşvet kurumuydu.” diyor.

“Bu kurum kim iktidarda olursa olsun, tıklar tıklar işliyordu. Sağ-sol, dinci-laik, liberal-faşist, asker-sivil fark etmiyordu. Her konuda kavga ediliyordu ama bu konuda sessiz bir anlaşma vardı. Yolsuzluk, gizli kazanç söz konusu olunca dindar olmakla olmamak, dürüst olmak arasındaki bağ da kayboluyor, ahlâk kuralları, fazilet unutulup gidiyordu” diye yazdı.

Bu leş zihniyet bütün çalışma yaşamın boyunca bir çamur gibi çevrende aktı gitti. Ama seni kirletemedi. Zaman zaman yaşadığımız geçim zorlukları, yoksunluklar, ‘çocuklarım için’ bahanesiyle dahi seni hiçbir eğri büğrü bir yan yola itemedi. Sen dürüstçe çalıştın, ek iş buldun çalıştın, çalıştın.

Peki, bunu sırrı neydi?

Şöyle yazıyor Metin:

“Bir gün Ada’daki evinin su saatini okumaya gelen adamla karşılaşmıştı. O bahçe kapısından girerken Cemil çıkmaya hazırlanıyordu.

“Hayatın nasıl Hulusi?” diye sormuştu.

“Güzel,” demişti adam gülümseyerek. “Yaşamaya değer.”

Ada’nın yarı zamanlı bir bahçıvan gibi çalışan bulutları vardır. Yağmur bıraktıktan sonra dağılırlar, hava açılır, güneş, hiç yağmur yağmamış gibi parlamaya başlar. O sabah, öyle bir yağmur yağmıştı. Yerler ıslak ama hava güneşli, gök bulutsuz, masmaviydi.

“Biraz yağmurcuk, biraz güneşçik... Daha ne olsun be abi?”

Hulusi'nin halinde gerginlikten eser yoktu. Yüzünde dingin bir ifade vardı. Hayatından gerçekten memnun görünüyordu. Mobiletine bindi ve iki tekerlekli bir arı gibi vızıldayarak ayrıldı. Demek ki sır parada, şanda, şöhrette falan değildi. Neredeydi peki?

Yetinmekte belki, diye düşündü Cemil. Kabullenmekte.”
Birincisi, evet, sen yetinmeyi biliyordun. Bizim türümüzde arsızlık z yoktur.

İkincisi, ahlaksızlığa, haksızlığa, yolsuzluğa en az Metin Münir'in romanındaki kişi kadar tahammülsüzdün.

Çocukluğumda önümde yaşattığın örnek, beni haksızlığın her türlüsüne karşı isyankâr, ezilenlerle, haksızlığa uğrayanlarla, kazanma şansı az olanlarla müttefik yaptı.

Metin'in belki de hayatında yazdığı en güzel cümlenin dile getirdiği gibi, *“Hayatın gerçek kahramanları kazananlar değil, hayatı kazanma şansı olmadığı bilerek sonuna kadar yaşayanlardır.”*

Bunu ciğerim yaksan bir 'hakikat' olarak her hücremde hissedebiliyorsam, biraz da sana borçluyum.

Beni teselli etmek isteyen bir dostum, Anadolu'da, bazen defnetmek, toprağa vermek, gömmek yerine, 'saklamak' denildiğini aktardı.

Sen rüyasız ve derin bir uykuya daldın benim kıymetli babam ve seni umarım dinlenebildiğin bir yere *sakladık*.

Geriye kalan ise –gene Metin'in romandan- şu:

“Anne ve baba ölümün önünde duran sıradağlar gibidir. Onlar göçüp gidince önümüzde beliren düzlüğün ufkunda, batmakta olan güneş gibi, yolun sonunu görürüz.”

Bülent Korman
Şubat 2015